

Jorinde ja Joringel

Ison, tiheän metsän sydämessä oli muinoin rappeuttunut linna, jossa yöpö yksinään asui vanha vaimo, joka oli aika noita. Päiväksi hän aina kissaksi taikka tarhapöllöksi muuttihe, mutta rupesipa illan tullen taas ihmiseksi. Hän osasi luoksensa viekotella metsän-riistaa ja lintuja sekä tappoi net sitten, keitti ja paistoi. Jos kuka ihminen hyvänsä läheni linnaa sadan askeleen päähän, jäi hän siihen seisomaan eikä kyennyt minnekkään ennen liikkumaan, kuin akka lumouksen peräytti; mutta jos neitonen tähän piiriin sattui tulemaan, noita hänen kohta loihti linnuksi, pisti linnun sitten koppaseen sekä kantoi kopan tuonne linnahan. Siellä hänellä isossa huonehessa oli ainakin seitsemän tuhatta sellaista sulo-lintua, kukin kopassansa.

Elipä silloin siellä lähistössä neito nuori, Lemmikki nimeltään; hän ihanampi oli, kuin kaikki muut neitokset. Tämä ja Leino-niminen sorea nuorukainen olivat keskenänsä kihloissa. Lähenipä jo heidän hää-päivänsä, ja hupaisimman hovin kumpaisellekin tuotti toisensa kanssa seurusteleminen. Kerta he metsähän menivät kävelemään, saadaksensa kerrankin kahden-kesken puhua rakkaudestansa. "Varokaamme vain, kultaseni," sanoi Leino, "ettei liian likelle linnaa jouduttaisi." Oli silloin ihana ilta, auringon sätehet puitten välitse kirrkaasti välähtelivät tumman viheriässä metsässä ja iki-vanhain tammien oksilla turturi-kyyhkyset valittaen kujertelivat.

Tavan takaa valui kyöneleitä Lemmikin silmistä ja hän päivän-paistehesen istui valittamaan; ja valittipa myöskin Leino. Kovin tyrmistyneinä, ikään-kuin kuoleman kielissä, he siinä nyt istuivat; he ympärillensä katselivat, huomasivat joutuneensa ekseskiin eivätkä tietänehet, missä-päin koti kultainen. Puoliksi piili jo aurinko vuoren takana, mutta maisemaa vielä valaisi toinen puoli, Leino katsahti pensahien välistä, ja olipa ihan heidän vieressänsä tuon noita-pesän vanhat muurit; hän pahasti pelästyi ja kalman-karvaiseksi hänen kasvonsa kävivät. Lemmikki nyt lauloi:

"tuo puna-kaula lintunen
laulaa: voion, voion, voion,
se laulaa kuoloa kyyhkysen,
laulaa: voion, voi -- tirili, lili, tirili."

Leino Lemmikkiin katsahti, mutta olipa Lemmikki muuttunut satakieleksi, joka liverrellen lauleli: "tirili, lili, tirili." Tulisilla silmillään tuijotellen tarhapöllö ilkeä kolmasti lenteli tuon lintusen ympäri, kolme kertaa räähkyen: "huh huu, huh huu!" Leino ei liikahamaan kyennyt; hän siinä seisoi ikään-kuin kivettyneenä, ei saanut itketyksi eikä puhutuksi, ei kättänsä liikutetuksi eikä jalkaansa nostetuksi. Nyt oli jo aurinko maillensa mennyt, tarhapöllö pensahistoon lensi ja kohta sieltä tuli vanha akka kyrmy-niska, kelta-naama, laiha-luinen, jolla oli mulko-silmät punaiset sekä konko-nenä niin kamalan pitkä, että sen pää leu'an ali-puoleen ulettui. Ämmä häijyisti hörisi, kaappasi kätehensä satakielen ja vei kuin veikin sen sieltä. Leino ei sanaakaan suustansa saanut eikä päässyt paikastaan, ja satakieli pysyi poissa. Viimein vaimo palasi ja sanoi kolealla äänellä: "terve, terve haltiani! kun kuu metsäkirveliä valaisee, laske, haltiani, hänet irti sopivalla aikaa." Silloin Leino taas liikkumaan pääsi. Hän polvillensa lankesi akan etehen ja rukoili, että hänelle jälleen annettaisiin hänen Lemmikkinsä, mutta akka vastasi, ett'ei Leino ikänensä enään saisi neitostansa, sekä läksi tiehensä. Nuorukainen parka huusi, itki ja valitti, mutta turhaa oli tuo kaikki. "Voi, voi, kuinkahan minun käyneekään tätä kestäminen!" Hän suruissansa läksi pois-päin astumaan ja tulipa viimein vierahasen kylään; siellä hän kau'an aikaa oleskeli lampurina. Usein hän linnan ympäristöä kierteli, mutta varoi visusti liian likelle joutumasta. Kerta Leino eräänä yönä unissaan oli löytävinänsä veri-punaisen kukkasen, jonka kuvussa oli helmi iso, ihana. Hän kukan poimi sekä meni sitten linnahan, kädessä kukka, ja kaikki, mitä hän sillä koski, kohta pääsi noiduksista; hän unissansa myöskin oli sen avulla Lemmikkiä pelastavinaan. Aamulla herättyänsä hän hakemaan rupesi ja hakipa vuoret poikki laaksot halki, löytyisikö mistään tuommoista kukkasta; koko kahdeksan päivää hän turhaan haeskeli, ja vasta yhdeksäntenä hän aamulla ani varakin löysi tuon veri-punaisen kukkasen. Sen kuvussa oli iso, ihanimman helmen kokoinen kaste-herne. Tätä kukkaa kantaen hän sitten yöt päivät astuskeli, joutuen viimein linnan likitteelle. Sinne ei hän nyt puuttunutkaan kiinni linnasta sadan askeleen

päähän, vaan pääsipä suorastaan aina portille saakka. Ilosta silloin Leinon sydän sykki, hän kukalla koski porttia, ja se heti aukeni. Hän sisälle meni, pihan poikki, sekä kuunteli, mistä linnun-ääniä kuuluisi, ja jopa viimein kuulikin viserryksen. Hän sitä kohden astumaan läksi ja tuli, kuin tulikin, siihen salihin, missä oli nuot seitsemän tuhatta koppaa lintuinensa, joita ruokkien parasta aikaa häärieli noita-akka itse. Tämä Leinon nähtyänsä kovasti kiukustui, jopa oikein silmittömäksi suuttui, haukkui sekä sylki suustansa myrkyä ja sappea, mutta eipä kyennytkään pääsemään häntä kahta askelta likemmäksi. Nuorukainen ei akasta mitään piitannut, vaan meni lintu-koppia katselemaan: mutta olipa siellä satakieliä sadoittain, ja vaikealta siis veti selville-saaminen, mikä oli hänen Lemmikkinsä. Siinä nyt tuumiessansa hän huomasi, että akka salaa kaappasi koppasista yhden sekä hiipi, tuo kädessä, ovea kohden. Ihan kohta ämmän vierehen hypähti Leino sekä koski kukallansa koppaan ja myöskin noitahan; nyt akalta oli taika-voima mennyt, ja yhtä ihanana, kuin ennenkin, Lemmikki sulhasensa sylihin vaipui. Leino kaikki muutkin linnut muutti taas neitosiksi ja palasi sitten Lemmikinensä kotia, jossa kau'an aikaa yhdessä elivät onnellisina.

* * *